

احترام به والدین

در کافی به سند خود از عبد الله بن سنان روایت کرده که گفت از امام صادق(ع)شنیدم می‌فرمود: یکی از گناهان کبیره عقوق والدین، و یکی دیگر نومیدی از رحمت خدا، و یکی اینمی از مکر است، و روایت شده که از هر گناهی بزرگتر شرک به خدا است (۱). و در کتاب فقیه در حقوقی که از امام زین العابدین(ع)روایت کرده فرموده: بزرگترین حق خدا بر تو این است که اورا بپرستی، و چیزی شریکش نسازی که اگر اینکار را به اخلاص کردی خداوند حقی برای تو برخود واجب می‌کند، و آن این است که امور دنیا و آخرت را کفایت می‌کند. و نیز فرمود: و اما حق مادرت این است که بدانی او تورا طوری حمل کرد که احدي، احدي را آن طور حمل نمی‌کند، آری او تو را در داخل شکم خود حمل کرد، واز میوه قلیش‌چیزی به تو داد، که احدي به احدي نمی‌دهد، و او با تمامی اعصاب بدنیش تو را محافظت نمود، و باک نداشت از اینکه گرسنه و تشنه بماند، بلکه پروایش همه از گرسنگی و تشنجی توبود، او باک نداشت از اینکه برهنه بماند، همه پروایش از برهنه‌گی تو بود، او هیچ پروایش (۱) اصول کافی، ج ۲، ص ۲۷۸، ح ۴.

صفحه : 328

نداشت از گرما، ولی سعیش این بود که بر سر تو سایه بیفکند، او به خاطر تو از خواب خوش‌صرفنظر کرد، و تو را از گرما و سرما حفظ نمود، همه این تلاشها برای این است که تو مال اباشی، و تو نمی‌توانی از عهده شکر او برآیی، مگر با یاری و توفیق خدا. و اما حق پدرت این است که بدانی او ریشه تو است، چوناگر او نبود تو نبودی، پس هروقت از خودت چیزی دیدی که خوشت آمد، بدان که اصل آن نعمت پدرتو است، پس حمدخدا گویی، و شکر پدر بجای آر، آن قدر که با این نعمت برابری کند، و هیچ نیرویی نیست جزبه وسیله خدا (۱). و در کافی به سند خود از هشام بن سالم، از امام صادق(ع)روایت کرده که فرمود: مردی نزد رسول اکرم(ص)رفت و گفت: یا رسول الله به چه کس نیکی کنم؟ فرموده مادرت، عرضه داشت: سپس به چه کس؟ فرمود: به مادرت، عرضه داشت: سپس به چه کس؟ فرموده پدرت (۲). و در مناقب آمده که روزی حسین بن علی(ع) به عبدالرحمان بن عمرو بن عاص گذشت، پس عبد الرحمن گفت: هر که می‌خواهد به مردی نظر کند که محبوبترین اهل زمین است نزد اهل آسمان، به این شخص نظر کند، که دارد می‌گذرد، هر چند که من بعد از جنگ صفين تاکنون با او همکلام نشده‌ام، پس ابو سعید خدری او را نزد آن جناب آورد، حسین(ع) به او فرمود: آیامی دانستی که من محبوبترین اهل زمین نزد اهل آسمانم، و با این حال در صفين شمشير به روی من و پدرم کشیدی؟ به خدا سوگند پدر من بهتر از من بود، پس عبد الرحمن عذر خواهی کرد و گفت: آخر چه کنم رسول خدا(ص) به خود من سفارش فرموده که پدرت را اطاعت کن، حضرت فرمود: مگر کلام خدای را نشینیدی که فرمود: و انجاهد اکعلی ان تشرک بی ما لیس لک به علم فلا تطعمه ما و نیز مگر از رسول خدا(ص) نشینیده‌ای که فرمود: اطاعت (پدر و مادر و یا هر کس که اطاعت‌ش و احباب است) باید که معروف باشد، و اطاعتی که نافرمانی خدا است معروف و پسندیده‌بیست، و نیز مگر نشینیده‌ای که هیچ مخلوقی در نافرمانی خدا نباید اطاعت شود (۳).

(۱) من لا يحضره الفقيه، ج ۲، ص ۳۷۶. (۲) کافی، ج ۲، ص ۱۵۹، ح ۹. (۳) مناقب، ج ۴، ص ۷۳ - طبع قم.

علامه سید محمد حسین طباطبائی قدس سرہ ترجمه تفسیر المیزان جلد ۱۶ صفحه 327

سید محمد حسین طباطبائی

بنیاد اندیشه اسلامی